

28.06.2021

Legislatíva nebráni zariadeniam sociálnych služieb byť „animal friendly“

Zákon o sociálnych službách neustanovuje povinnosť poskytovateľa sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb (ZSS) s pobytovou formou prijať klienta aj so zvieratám. Avšak tento zákon to ani nezakazuje. Psa, resp. iné zviera prijímateľa sociálnej služby môže takéto zariadenie „ubytovať“ na základe žiadosti klienta pod podmienkou, že s tým poskytovateľ sociálnej služby v konkrétnom zariadení súhlasí.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR si je vedomé, že najmä pre starších ľudí je veľkou traumou pri nástupe do pobytového ZSS vzdať sa svojho zvieratá, s ktorým predtým žili v jednej domácnosti. Preto podporujeme aktivitu zariadení, ktoré umožňujú klientom vziať si do zariadenia malé zvieratko, alebo samy chovajú zvieratá vo svojom areáli.

Využívanie zvierat k rôznym formám terapeutického kontaktu s človekom aj v ZSS spríjemňuje pobyt klientov, zlepšuje ich psychický stav, zmierňuje pocit osamelosti, napomáha k relaxácii a uvoľneniu a navyše vytvára domácu atmosféru a pohodu.

Vykonávať zooterapiu v zariadeniach sociálnych služieb umožňuje zákon o sociálnych službách. Zohľadňuje však možnosti a podmienky konkrétneho poskytovateľa sociálnej služby a to nielen s ohľadom na potreby svojich klientov, ale aj na potreby zvieratá ako živej bytosti. Aj zviera v ZSS musí mať vytvorené také podmienky, aby bolo spokojné (zabezpečenie osobnej starostlivosti, pravidelnej stravy, dostatočný pohyb, hygienu, veterinárnu starostlivosť a pod.).

Poskytovateľ sociálnej služby v zariadení si podmienky prítomnosti a chovu zvierat vo svojich priestoroch môže upraviť vnútornými predpismi (domáci poriadok a prevádzkový poriadok) tak, aby garantovali neohrozenie bezpečnosti poskytovanej sociálnej služby, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancov a v neposlednom rade riadnu starostlivosť o zviera. Zároveň si vnútornými predpismi poskytovateľ môže upraviť aj finančné podmienky súvisiace s pobytom zvieratá.

Dobrým príkladom z praxe je napr. ZSS Dominik n. o. vo Veľkej Lehote, kde v rámci aktivizačných činností zabezpečujú pre klientov prítomnosť zvierat. „*Od roku 2010 v rámci reminiscenčnej terapie pracujeme s ovečkami, chováme sliepky a kohúta. Naším cieľom je poskytnúť takú službu klientom, ktorá by im čo najviac pripomínala ich domáce prostredie. V areáli zariadenia sa pohybuje aj náš kocúr Valentín a pravidelne zabezpečujeme aj canisterapiu.*“ priblížila riaditeľka zariadenia Erika Sučanská. Nad zvieratami v zariadení je vykonávaný veterinárny dohľad, chov a prítomnosť zvierat podrobne monitoruje personál. „*Naši klienti sa o zvieratá starajú aj sami. K prítomnosti zvierat v interiéri je potrebné pristupovať veľmi citlivo. Nie v každom zariadení je možné vytvoriť podmienky pre ich pobyt a chov. Prítomnosťou vo vonkajšom prostredí však nič nepokazíme a emocionálne podporíme seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím,*“ uzavrela riaditeľka.

Zvieratá zlepšujú psychickú kondíciu klientov aj v Domove dôchodcov (DD) v Klíšskej Nemej. „*Po mojom nástupe do zariadenia, čo bolo počas druhej vlny pandémie, sme začali spoločne hľadať také postupy, metódy a terapie, ktorými by sme zlepšili fyzickú a psychickú kondíciu našich obyvateľov. Chceli sme dosiahnuť pozitívne zmeny v oblasti prežívania, nadväzovania vzťahov, kognitívnych a motorických funkcií, vo verbálnych a neverbálnych komunikačných funkciách, v oblasti stimulácie telesných funkcií. Osobne som robila prieskum medzi zamestnancami a obyvateľmi domova, či by boli schopní a ochotní akceptovať prítomnosť ďalších zvierat v priestoroch zariadenia, pretože 2 mačky už mali. Sama som bola prekvapená z pozitívnych, radosných reakcií zo všetkých strán,*“ priblížila riaditeľka DD Zuzana Marosiová.

K mačkám v zariadení postupne pribudli králiky, jazvečík a yorkshire. „*Najväčší prínos zvierat do domova vidíme v tom, že sme u viacerých seniorov zistili úľavy od depresie, smútku, úzkosti a starosti. V niektorých prípadoch blízkosť psíka, mačky alebo králika vyvolala už dávno zabudnuté spomienky, s čím úzko súvisí aj zlepšenie schopnosti vyjadriť svoje myšlienky, pocity, želania a predstavy. Veľa mojich kolegov, riaditeľov, sa ma pýtalo, či nie je tento náš záväzok príliš riskantný, nezodpovedný a ohrozujúci bezpečnosť a zdravie seniorov. Naša odpoveď je rozhodne nie. My sme už po krátkom čase zaznamenali pozitívne zmeny u seniorov v oblasti prežívania, motorických funkcií, nadväzovania vzťahov. Ved' tieto zvieratá, ich vzhľad a správanie majú pozitívny vplyv hlavne na psychickú pohodu človeka,*“ uzavrela riaditeľka DD v Klíšskej Nemej.